

**EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2021**

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. MAGHIARĂ MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII,
MATEMATICA, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. MAGHIARE MATERNE / COM. ÎN LB.
MAGHIARĂ MATERNĂ / LB. ȘI LIT. ROMÂNE / COM. ÎN LB. ROMÂNĂ / MAT. / MAT. ȘI
EXPL. MED. ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR**

Varianta 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatură maternă (20 de puncte)

Olvasa el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszoljon a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldja meg a feladatokat!

Abból már sok botrány származott, hogy valakinek szép szeme van. De ilyesféle perpatvarról, ami Varga Julcsa szeme miatt kerekedett, állítom, még a legöregebbek sem hallottak. Mert Varga Julcsát, ha netán nem tudná valaki, Virágszeműnek nevezik. Azért, mert gyönyörűséges kék szeme van. Nos hát ebből lett a haddelhadd. Mert egy szép napon a Karcsú Sisakvirág nem áttallotta azt mondani:

– Semmi kétség, Varga Julcsa szeme olyan, mint én!

Ami igaz, igaz, a Karcsú Sisakvirág igen szép, senki szemének nem válna szégyenére, ha rá hasonlítana. Nem is lett volna baj ebből a kijelentésből, ha nem hallja meg néhány másik virág.

A Fürtös Gyöngyike fel is csattant mindjárt.

– Még hogy olyan, mint te! Jobb, ha elhallgatsz a sápatag színeddel. Varga Julcsa szeme éppen olyan, mint én!

Na, lett erre riadalom, zenebona.

Rikoltózott a Tavaszi Csillagvirág, hogy márpedig csakis őtőle kölcsönözte a színét Julcsa szeme.

Az Ibolya a hasát fogta nevettében.

– Még hogy azt képzelitek... hehe... és én?

Az Erdei Gyöngyköles erre lelilázta az Ibolyát.

– Nem is kék vagy, lila – mondta dühösen.

– Ha én lila vagyok, akkor Julcsa szeme is lila. Vegyétek tudomásul! – kiabálta az Ibolya.

Erre aztán előpattant a Búzavirág is.

– Ti mertek ezen vitatkozni?! Nézzetek meg engem!

Még szerencse, hogy nem tudtak egymáshoz közelebb menni, mert biztos hajba kaptak volna. Különösen akkor, amikor a Közönséges Gubóvirág is beleszólt a vitába. Ennek aztán nekiestek mind a hatan.

– Te mersz közbeszólni! Hiszen még a neved is közönséges!

Akkora volt a ricsaj, hogy a szundikáló fűvek mind felébredtek.

Hát, mondhatom nektek, nincs annál csúnyább, mint amikor virágok veszekednek,

Gondolhatjátok, ki tett itt igazságot. Természetesen Mikkamakka. Éppen arra járt (majdnem mindig arra jár, amerre kell), és felkiáltott:

– Te úristen, színvak lettem!

A virágok elhallgattak. Egyszerre kérdezték:

– Színvak? Miért?

– Reggel, amikor erre jártam – mondta Mikkamakka –, világosan láttam, hogy ezen a helyen hét kék virág virít.

– Persze – mondták a virágok –, és?

– Most meg hét vöröset látok.

Hopp, egymásra néztek a virágok! Hát bizony nem Mikkamakka volt színvak, hanem ők vörösödtek ki a méregtől. Gyorsan visszakéültek hát, és előadták az ügyet Mikkamakának.

– Ó – mondta Mikkamakka –, de oktondiak vagytok! Ez a legegyszerűbb a világon. Varga Julcsa szeme hétfőn Karcsú Sisakvirág, kedden Fürtös Gyöngyike, szerdán Tavaszi Csillagvirág, csütörtökön Ibolya,

pénteken Erdei Gyöngyköles, szombaton Búzavirág, vasárnap meg Közönséges Gubóvirág. – (Azért mondta a gubóvirágot vasárnapra, mert titokban az tetszett neki legjobban.) – És közben persze – folytatta Mikkamakka – Varga Julcsa szeme egész héten szebb, mint ti heten együttvéve.

Ebben meg is nyugodtak a virágok, és azóta is boldogan kékelnek, virítanak.

(Lázár Ervin: *Virágsemű*)

1. Írjon ki a meséből 4 tulajdonnevet! 4 pont
2. Értelmezze a következő kifejezéseket: *senki szemének nem válna szégyenére, tett itt igazságot, hajba kaptak volna!* 3 pont
3. Miért nem sikerült a virágoknak hajba kapni? 1 pont
4. Alkosson egy-egy mondatot a következő szavakkal!
a. oktondiak b. együttvéve 2 pont
5. Képezzen a *sárga* melléknévből:
a. főnevet b. igét c. melléknévi igenevet 3 pont
6. Bővítse a következő mondatot: *A virágok elhallgatták.*
a. határozóval b. tárggyal! 2 pont
7. Mutassa be 10-15 mondatban a mese legalább 5 műfaji jellemzőjét! 5 pont

B. Limba și literatură română și universală pentru copii (20 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Întâmplările care urmează s-au petrecut într-o altă lume. Nu numai istoria, care, nevăzută, țese viața de zi cu zi a oamenilor, era alta, dar și obiectele care le guvernează gesturile erau altele. Telefon exista, însă doar fix: un aparat mare, de obicei negru, de ebonită, cântărind vreo jumătate de kilogram, cu fir încolăcit sau împletit și un cadran alb cu 10 cifre, peste care se rotea un altul negru, perforat, mișcător. Puneai degetul arătător în cercul unei cifre și, când îl învârteai, revenea la loc cu un mic sunet de arc. Cadranul perforat se mișca de la stânga la dreapta până la un cârlig metalic, care-ți oprea degetul, cifrele erau scrise de la dreapta la stânga, asemenea unui ceas invers. Era nostim să telefonezi, era ca o joacă: cercul lui 1 revenea repede la loc, al lui 5 mai greu, dar la 9 și la 0, până roteai cadranul și se-ntorcea, dura o veșnicie, mai ales dacă te grăbeai, suna ocupat și trebuia să repeși numărul. Fiecare apel era deci un du-te-vino de mișcări circulare, un balet diferit al mâinii și cadranului [...].

(Ioana Pârvulescu, *Inocenții*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Transcrieți, din următorul enunț, două cuvinte care conțin diftongi diferiți: *Nu numai istoria, care, nevăzută, țese viața de zi cu zi a oamenilor, era alta, dar și obiectele care guvernează gesturile erau altele.* **2 puncte**
2. Precizați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în secvența următoare: *Puneai* degetul *arătător* în cercul unei cifre și, când îl învârteai, revenea la loc cu un mic sunet de arc. **4 puncte**
3. Menționați funcția sintactică a cuvintelor subliniate din fragmentul: *Întâmplările* care *urmează* s-au petrecut într-o altă lume. **4 puncte**
4. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *roman pentru copii*. **10 puncte**
În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:
 - definirea conceptului de *roman*;
 - precizarea a două trăsături specifice unuia dintre *romanele pentru copii* incluse în programa de examen;
 - prezentarea detaliată a uneia dintre trăsăturile precizate, valorificând opera literară selectată;
 - susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar ales.

Notă! Pentru **conținutul** eseului veți primi **8 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **2 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *corectitudinea ortografiei și a punctuației* – 1 punct).

C. Matematică (20 de puncte)

1. Egy kerékpáros három nap alatt tett meg egy utat. Első nap a teljes távolság egyharmadát tette meg, második nap az első nap után maradt út felét és még 2 km-t, a harmadik nap megtette a maradék utat, azaz 18 km-t. Számítsa ki az út teljes hosszát! A feladatot egy aritmetikai módszerrel oldja meg. **5 pont**

2. Számítsa ki x értékét: $\frac{\frac{1}{4} + 2 + \frac{2}{3}}{\frac{1}{5} + 0,2} = \frac{x}{3\frac{3}{7}}$. **5 pont**

3. Az ABCD derékszögű trapézban $\angle A = 90^\circ$, $AB \parallel CD$, $AB > CD$, $CD = 8$ cm, megszerkesztjük $CE \perp AB$, $E \in AB$ és $CE = 4$ cm. Tudva azt, hogy a kisalap és nagyalap hossza közötti különbség egyenlő a CE szakasz hosszával, határozza meg:

- az ABCD trapéz területét
 - a CBA szög méretét
 - a DCB szög méretét
 - a CEB háromszög és az AECD négyszög területének arányát
- 7 pont**

4. Egy téglatest alakú szoba hossza 5 m, szélessége 3 m, magassága 2,5 m. Az egyik falon van egy 1,2 m széles és 1,5 m magas ablak, egy másik falon pedig egy 0,8 m széles és 2,5 m magas ajtó. Mennyi tapéta szükséges a szoba falainak tapétázásához? **3 pont**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii materne/comunicării în limba maternă în învățământul primar (10 puncte)

Mutasson be két interaktív tanulási módszert a *Virágsemű* mese feldolgozásához! Részletezze az interaktív módszerek alkalmazását a szöveg feldolgozásának különböző mozzanataiban!

Figyeljen a következő szempontokra:

- a módszerek pontos megnevezése és igazodása a megadott meséhez/tartalomhoz;
- a módszerek bemutatása és a helyük meghatározása a feldolgozás mozzanataiban;
- változatos gyakorlati példák bemutatása!

B. Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română în învățământul primar (10 puncte)

Analizați, în 1-2 pagini, importanța *comunicării prin exprimarea scrisă în învățământul primar*, având în vedere următoarele aspecte:

- menționarea unui exemplu de scriere funcțională și a unei metode de predare-învățare prin care se realizează exprimarea scrisă în lecțiile de limba română / comunicare în limba română în învățământul primar;
- prezentarea exemplului de scriere funcțională menționat.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

C. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului în învățământul primar (10 puncte)

A *Tárgyak helyének meghatározása térben és ábrázolásokon szokványos helyzetekben* sajátos kompetencia a 5003/2014-es számmal jóváhagyott III. osztályos matematika és tanerv része.

- Nevezzen meg két, ismeretközlő órán alkalmazható, tanulási tevékenységet a fenti kompetencia fejlesztésére! **6 pont**
- Dolgozzon ki egy objektív itemet, mellyel a fent megadott sajátos kompetencia kialakulását/fejlődését méri az a) pontban megnevezett tevékenységek egyikének felhasználásával! **4 pont**

Megjegyzés: Az item kidolgozásában pontot ér a helyes itemtípus kiválasztása, a javítókulcs kidolgozása valamint a tudományos ismeretek igényes alkalmazása és a helyes fogalomhasználat.